

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-1167/1-2
10.03.2020.
Јагодина

На основу члана 11. став 3. Правилника о пријави и одбрани завршног рада на мастер академским студијама (број: 01-5812/1, од 24.12.2019.), а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Сирове и реквизити у раду са децом предшколске узрасћа*, кандидата Јоване Манић и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеног завршног рада* број 01-1167/1 од 10.03.2020. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеки Факултета.

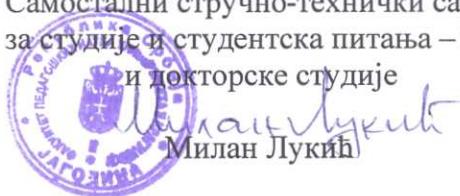
III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 10.03.2020. године.

Самостални стручно-технички сарадник
за студије и студентска питања – мастер
и докторске студије

Милан Лукић

01- 1167/1

10. 3. 2020.

ЈАГОДИНА, М. Мијалковића 14

ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије за оцену и одбрану **ЗАВРШНОГ РАДА НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу бр. 01-2920/1 од 30.01.2020. године образована је комисија за оцену и одбрану **завршног рада на мастер академским студијама**, под називом **СПРАВЕ И РЕКВИЗИТИ У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА**, кандидата, Јоване Манић у саставу:

Председник,

1. Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, председник.

Чланови:

2. Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*, ментор.
3. Др Сандра Миловановић, доцент Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, члан.

Поступајући по Одлуци Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, а у складу са академским правилима и уобичајеним нормама које важе и примењују се у оваквом раду Комисија је упозната са структуром и текстом **завршног рада на мастер академским студијама**, а која је, у сасвим прикладној форми, правовремено достављена, па је објективно у могућности, захваљујући на поверењу подноси Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни рад на мастер академским студијама Јоване Манић **СПРАВЕ И РЕКВИЗИТИ У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА** је урађен на 58 стране формата А4, са проредом – *један и њо*, примереним *маргинама* и бројем *редова* текста по страници, са 11 табела и 11 графика.

Консултована је 28 библиографска јединица (литература) и углавном су то дела и радови који се директно односе на истраживани простор, а временски су актуелни и

релевантни за ниво, врсту и намену рада. Завршни рад, такође, садржи краћи извод (резиме) на српском и енглеском језику што посебно желимо да истакнемо.

Текст је логички и функционално раздељен на четири посебна поглавља подељених у одређена потпоглавља. Свако поглавље рада чини, у стилском и функционалном смислу, сасвим логичан део рада, али су, такође, и сви ти делови завршног рада укомупоновани у једну кохерентну целину, која је у чврстој „вези“ са основном идејом рада.

Кандидат у *уводном делу* истиче значај справа и реквизита у циљу успешније реализације задатака у физичком васпитању деце предшколског узраста. Под средствима подразумевамо све оно помоћу чега остварујемо одређене циљеве, па су тако у физичком васпитању средства све оно помоћу чега остварујемо циљ физичког васпитања, односно помоћу чега доприносимо развоју здравља.

У физичком васпитању посебну групу средстава чине справе и реквизити. Они су помоћна средства, јер допуњују вежбање у смислу остварења што потпунијег и већег утицаја на организам. Физичка вежба је веома битна за развој здравља, за општи физички развој и за развој физичких способности. Уколико је дете млађе, утолико је и улога физичке вежбе већа и значајнија. Оно што се пропусти у физичком васпитању деце предшколског доба касније се јако тешко надокнађује. Предшколска установа треба да обезбеди смишљено и систематско физичко васпитање детета, које треба да води стручно оспособљен васпитач.

Теоријски оквир истраживања

Справе и реквизити спадају у средства телесног васпитања и представљају помоћна средства. Помоћу њих се обезбеђује успешнија примена телесне вежбе.

У физичком васпитању деце предшколског доба справе и реквизити омогућавају осавремењавање игара, активности и вежби. Последњих година се производи све више справа и реквизита које обогаћују ивор игара. Највише се користе лагани, мекани, различито обликовани материјали у живим и пастелним бојама који оплемењују и улепшавају простор за игру, вежбање и активности деце предшколског узраста.

Справе и реквизити имају веома велику улогу у физичком васпитању деце предшколског узраста. Њима се знатно проширује разноврсност вежби и игара и повећава ефективност њихове примене. У раду са децом користе се помоћна средства (справе и реквизити) којима се повећава утицај вежби и развија мотивација.

Док дете вежба са различитим помоћним средствима, оно стиче сензомоторно искуство које потпомаже да се у кретањима развија сигурност, тачност и одмереност. Помоћна средства изискују ангажовање пажње, памћења и мишљења. Приликом вежбања са спровадама и реквизитима дете додирује и хвата и самим тим уочава величину, тежину, облик и просторна усвајања, развија тактилну и визуелну перцепцију и зглобно-мишићну осетљивост.

Лепо обликоване и обојене справе и реквизити код детета приликом вежбања изазивају радост и задовољство. Деца својом маштом често одређене спроваде и реквизите преображавају у предмете којима желе да се играју у датом моменту или животиње које су им познате из свакодневног живота. Дете

самостално премешта и носи реквизите, а спрave у групи са другом децом. Тако се развијају радне навике и осећај сарадње са вршњацима.

Справе и реквизити који се користе у предшколским установама треба да испуњавају одређене услове (Ђурковић, 1995: 41):

морају бити прилагођене узрасту;
да су мекане по могућству од сунђера и пластике;
да су у разним величинама и бојама и
да су лагане, једноставне и безопасне.

Деца на различите начине употребљавају спрave и реквизите. На спрavама се крећу на различите начине, пењу се по њима, пузе и скчују, а реквизите носе, бацају и хватају.

Справе у физичком васпитању предшколског узраста се користе као препрека у ходању, трчању, провлачењу, пењању, скакању и другим активностима и играма. Справе које користимо у раду са децом предшколског узраста су: даска са кукама, лестве са кукама, шведски сандук, шведска клупа, рипстол, струњаче, вальак, тунел, велика лопта, кошеви, мете за гађање и стаза за стопала.

Дужина ове даске је обично од 2 до 2,5 метра, ширине 40 цм, израђена од меког дрвета, на једном крају има две куке које служе да се при коришћењу закачи за другу спрavу, рипстол, лестве и сл. Употреба даске је разноврсна и налази примену код бројних форми кретања као: ходања, пузаша, пењања, провлачење (ако се постави на одговарајући начин), користи се у разни дечијим играма (поток, јарак, ограда, пут и сл.), може се користити за групно ношење, као друге могућности.

Лестве са кукама се могу користити посебно и у комбинацији са рипстолом, шведским сандуком, мостом, клупом. Примењује се за ходање, провлачење, скакање, пењање. Кукама се може поставити у коси положај и на тај начин служити за разна кретања уз и низ косину.

Шведска клупа стандардних димензија, дужине 3 м, ширине 25 цм, висине 30 цм, има широку примену у телесним активностима најмлађих, посебно у оквиру редовних усмерених активности или часова физичког васпитања. Користи се за ходање, трчање, поскакивање; пењање и пузаша се доведе у стрму раван (закачи кукама за рипстол и сл.); користи се за провлачење, за котрљање лопте преко ње, за скакање у дубину; може се носити групно, гурати и др. Обрнута шведска клупа може се користити као греда.

Мете за погађање обично представља правоугаона плоча, различитих материјала и димензија. Обично се раде од плача лакших материјала, као што су лесонит, стиропор, шпер-плоча, величине 80 x 80, 80 x 60 и мањих димензија. На плочи се могу нацртати концентрични кругови, квадрати, а могу се направити отвори различитих пречника тако да се предмет убацује у отвор. Табла је или фиксирана на зиду, или је на сталцима. Наравно води се рачуна да циљ буде на висини очију деце, што значи да ће за различите узрасте бити виши или нижи. Мете за погађање могу бити и покретне, импровизоване од стране васпитача или фабричке производње, којих је данас велики избор.

Рипстолом називамо посебну врсту лестви фиксиралих о зиду вежбаонице. Израђени су од дрвета, знатно су шире од обичних лестви (1 до 1,2 м), висине до 2,5 м. Користе се за пењање, скакање у дубину (саскакање са лестви), вишење,

клаћење у слободном вису, бочно кретање по лествама; често се користи у комбинацији са другим справама, као са даском, клупом (каче се о рибстол) и вежбања прелажења са једне на другу справу.

Шведски сандук је израђен од дрвета, стандардних је димензија - висине 110 цм, дужине 150 цм, и ширине 50 цм, а састављен је од 5 рамова и тапациране поклопне даске. Скидањем или уметањем рамова регулише се висина сандука. Сандук као целина користи се за пењање, пузаше, колутање и као препрека. Рамови се користе за провлачење, пузаше, као гнездо или барица у неким играма, као препрека око које се хода, трчи, скочи и сл. Може се групно носити, гурати, може служити као параван код неких игара.

Струњача може бити од разних меканих материјала, облика и величина. Најчешће се користе струњаче правоугаоних облика, дужине 150 цм, ширине 70 цм, и дебљине 6 цм. Производе се струњаче разних изгледа и материјала, могу бити знатно дуже од поменутих димензија, других облика деци интересантнијих, а најважније је да омогућује безбедно вежбање деце.

Стаза за стопала прави се од јачег дуплог платненог материјала следећих димензија: ширине 80 цм, дужине 200 до 300 цм. Платно се штепа по ширини и дужини тако да се добије већи број преграда које се пуне шљунком различите величине.

Реквизити се могу користити као препрека и као средство којим дете манипулише. Дете може реквизит држати у руци, на ногама, између ногу, на глави, на справама. Реквизити које користимо у физичком васпитању деце предшколске доби су: пуњене врећице, лопте, ластиш, палице, коцке, обручеви, конопци, падобран, заставице, мараме, траке, дисци – боче, различити маркери.

Методологија истраживања

Методологијом су обухваћени: предмет и проблем истраживања, циљ и задаци истраживања, хипотезе истраживања, методе и поступци истраживања, узорак и време истраживања.

Проблем рада се односи на децу предшколског узраста и на важност физичке вежбе у том периоду, уз помоћ справа и реквизита, јер сама физичка вежба је од великог значаја за правilan развој деце предшколског узраста. Коришћењем справа и реквизита њен ефекат је далеко већи.

Предмет овог рада је примена справа и реквизита у раду са децом предшколског узраста.

Циљ рада је био да се испита мишљење васпитача да ли се у раду са децом на физичким активностима користе спрave и реквизити, ако се користе –које су то? Циљ рада је и да се испита мишљење васпитача да ли примена справа и реквизита мотивише децу на успешније и боље вежбање.

На основу циља истраживања формулисани су следећи задаци истраживања:

- утврдити план истраживања који се планира остварити;
- утврдити предшколске установе и васпитаче за узорак истраживања
- извршити прикупљање и анализу доступне литературе;

утврдити мишљење васпитача о заступљености различитих врсти справа и реквизита у физичким активностима;

испитати мишљење васпитача о томе да ли се деца самостално укључују у моторичке активности са спровадама и реквизитима;

утврдити мишљење васпитача о значају реализације моторичких активности са реквизитима и спровадама на предшколском узрасту;

утврдити учесталост реализације моторичких активности са спровадама са децом;

испитати да ли васпитачи на родитељским састанцима разговарају о спровадама и реквизитима;

утврдити да ли се и колико често васпитачи припремају за реализацију моторичких активности са спровадама и реквизитима у раду са децом.

На основу претходно постављеног циља и задатака истраживања, постављена је **општа хипотеза** која гласи:

Предпоставља се да се у раду са децом на физичким активностима користе спроваде и реквизити.

Предпоставља се да примена спровада и реквизита у физичким активностима помаже деци у оријентацији у простору и утиче на психофизички развој детета предшколског узраста.

Посебне хипотезе су:

Васпитачи сматрају да употреба различитих врсти спровада и реквизита у раду са децом побољшава квалитет васпитно – образног рада из физичког васпитања.

Већина деце се самостално укључује у моторичке активности у којима се користе спроваде и реквизити.

Предпоставља се да реализација моторичких активности у којима су укључене спроваде и реквизити је јако значајна за развој деце.

Предпоставља се да коришћење реквизита у току моторичких активности поспешује квалитет активности.

Предпоставља се да васпитачи на родитељским састанцима разговарају са родитељима о спровадама и реквизитима.

Предпоставља се да се васпитачи једном недељно припремају за реализацију моторичких активности у којима ће користити спроваде и реквизите.

У истраживању је коришћена експериментална метода, али поред ње и дескриптивна која је укључила прикупљање, обраду, презентацију података и њихову интерпретацију. За прикупљање података коришћен је анкетни упитник. За ово истраживање као техника истраживања коришћена је техника анкетирања, мерни инструмент је упитник са отвореним и затвореним питањима за васпитаче, који је посебно конструисан за ово истраживање.

Узорак испитаника чинили су васпитачи ПУ „Чукарица“ који су запосени у свим узрасним групама школске 2018/19 годину на Чукарици. Број васпитача који је обухваћен овим истраживањем је 90 и то 82 васпитача женског и 8 васпитача мушких пола. Сходно броју испитаника, може се закључити да се истраживању пришло свесно и одговорно.

У истраживању су планиране следеће етапе:

- прикупљање и проучавање одговарајуће литературе и досадашња истраживања;
- анкетирање васпитача;
- обрада података;
- извођење закључака

Анализа података обављена је дескриптивном статистиком. Резултати су изражени у процентима. Сем квантитативне обраде, односно процентуално изражених података, дата је и квалитативна анализа која подразумава њихову дискусију.

II РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У оквиру емпиријског истраживања о справама и реквизитима у раду са децом предшколског узраста, урађен је 12 питања. Резултати истраживања представљени су табеларно и графички.

Сви васпитачи свесни значаја организовања моторичких активности са справама и реквизитима у раду са децом предшколског узраста. На питање како се и на које начине деца укључују у активности са справама и реквизитима. Шездесетчетири васпитача (32%) се изјаснило да се деца стално и самостално укључују у ове активности, петнаесторо (22%) васпитача је приметило да се деца повремено укључују у ове врсте активности док се свега једанаест васпитача (28%) изјаснило да се деца увек укључују уз помоћ васпитача и то су углавном деца млађе узрасне групе.

Мишљење васпитача да ли сматрају да је пожељно реализовати моторичке активности са справама и реквизитима, седамдесеттри васпитача (81%) дало позитиван одговор, док је овај став негирало седамнаесторо васпитача (19%).

Као подпитање за васпитаче који су негирали став желели смо да они наведу разлоге за овакво изјашњавање. Већина васпитача је оправдала негацију тиме што су деца још увек мала и нису спремна да се попну на справу или реквизит, да је ризик превелик и да је боље да такве активности изводе слободном активношћу.

По мишљењу васпитача о учешћу реквизита у моторним активностима, шездесетједан васпитач (68%) сматра да је учешће реквизита много корисније, двадесет васпитача (22%) је неодлучно и сматра да је учинак са реквизитима или без њих исти, док деветоро васпитача (10%) сматра да реквизити само ометају ове врсте активности.

Васпитачи често користе све справе и реквизите у раду са децом. Међутим, оно што можемо да приметимо је да се рипстол, палице, обручеви, канапи и вальци највише реализују у раду са децом предшколског узраста.

О потреби све масовнијег упражњавања справа и реквизита у раду са децом предшколског узраста и значају њихове реализације за њих, данас се све више говори. Адекватно коришћење ових облика активности је за здравље детета од непроцењивог значаја, а здравље и добра форма представљају битне елементе људског живота и предуслов су за личну срећу и задовољство.

Теоријски значај рада састоји се у скромном доприносу проучавању физичког васпитања, посебно дела коришћења справа и реквизита деце предшколског узраста, а које су усмерене на очување здравља деце; огледа се у доприносу истраживањима о значају реализације разноврсних облика активности у физичком васпитању у коришћењу справа. Зато су и обрађени појмови раста и развоја предшколске деце, физичког и моторног развоја детета, као и улоги васпитача у физичком вежбању. Приказивањем бројних вежби са и без реквизита, може се стећи увид у то којим све активностима деца испуњавају своје време у току боравка у вртићу.

Практични значај рада огледа се у томе да рад може да послужи као приручник при планирању активности у раду са децом предшколског узраста, али и да послужи као подстицај за преузимање заједничких напора породице, школе и друштвене заједнице у процесу физичког развоја и формирања здравог начина живота, код деце, али и код ученика основних школа.

Такође, овај рад може да послужи као литература за истраживања у овој области. Практични значај овог рада је у могућности примене теоријских сумирања, који могу да се користе за што квалитетније осмишљавање физичких активности које се реализују у раду са децом и као мотивациони фактор да деца буду ангажовани у активностима са спровадама и реквизитима. Завршићемо ово излагање констатацијом да вежбе у физичком васпитању уз коришћење справа и реквизита у раду са децом представљају најмодернији прилог развоју младог бића, како физичком, тако и психичком.

Никада није прерано да се започне с усвајањем здравих навика и едукацијом о важности физичке активности. Студије показују да већина деце која се баве спортом и физички су активна у детињству, задрже такве навике и касније кад одрасту. Физичка активност има позитиван учинак на развој – деца која се од малена баве неком спортском активношћу, већ у раној животној доби развијају радне навике и самодисциплину. Са друге стране има позитивну улогу и у емоционалном развоју деце будући да олакшава и процес њихове социјализације. Супротно, неактивно детињство, мозе озбиљно да наруши здравље како дете постаје старије.

Да би деци предшколског узраста било занимљивије, васпитач треба у свој рад да убаци помоћна средства као што су спроваде и реквизити. Тако вежбање деци постаје занимљивије. Предшколско дете воли да подражава и има изразито развијену машту. Зато често од разних спровада и реквизита замишља предмете или животиње који су му познати из свакодневног живота.

Богатство кретања и положаја у вежбању помоћу реквизита или на спровадама, омогућава деци да створе огроман фонд моторичког знања, што представља добру предиспозицију за бављење било којим спортом.

Поред свих позитивних ефеката на физичко здравље као и на правилан раст и развој детета, важно је истаћи да се побољшава кондиција, брзина, флексибилност, координација и на крају снага и издржљивост. Пријатан умор

након физичке активности обезбеђује детету брз и лак сан који уз побољшање циркулације крви у мозгу и већег дотока кисеоника омогућује бољу и дужу концентрацију, лакше савлађивање наметнутих задатака, убрзанији процес размишљања и комбинаторике те лакше прихваташе сваке врсте изазова. Све то резултира позитивним ставом ка могућим проблемима и животу уопште.

III ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Кандидат, Јована Манић, је испунила све Законом предвиђене услове за израду и преглед финалне верзије завршног рада на мастер академским студијама. Завршни рад је у целини урађен са савременим теоријско-методолошким захтевима изrade научних радова. Планирано истраживање успешно је реализовано. Систематично и прегледно су представљени резултати емпиријског истраживања. Обимна и референтна литература истакнутих аутора условила је адекватан приступ теоријском оквиру рада и дискусији добијених резултата.

Комисија је једногласна у оцени да завршни рад на мастер академским студијама има све карактеристике самосталног научног рада и представља значајан допринос сложеној, значајној и актуелној проблематици у области спортско – рекреативних активности деце предшколског узраста.

На основу укупне квантитативне и квалитативне анализе свеукупног рада Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама је једногласна у оцени да је кандидат **Јована Манић** испунила све законске и научне захтеве које се од ње у смислу писања завршне верзије завршног рада на мастер академским студијама и траже, те предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да прихвати урађени завршни рад на мастер академским студијама под називом **СПРАВЕ И РЕКВИЗИТИ У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА** и кандидата позове на јавну одбрану.

Комисија:

1.

Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*.

2.

Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*.

3.

Др Сандра Милановић, доцент Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*